

H2. Gezond zijn, ziek zijn

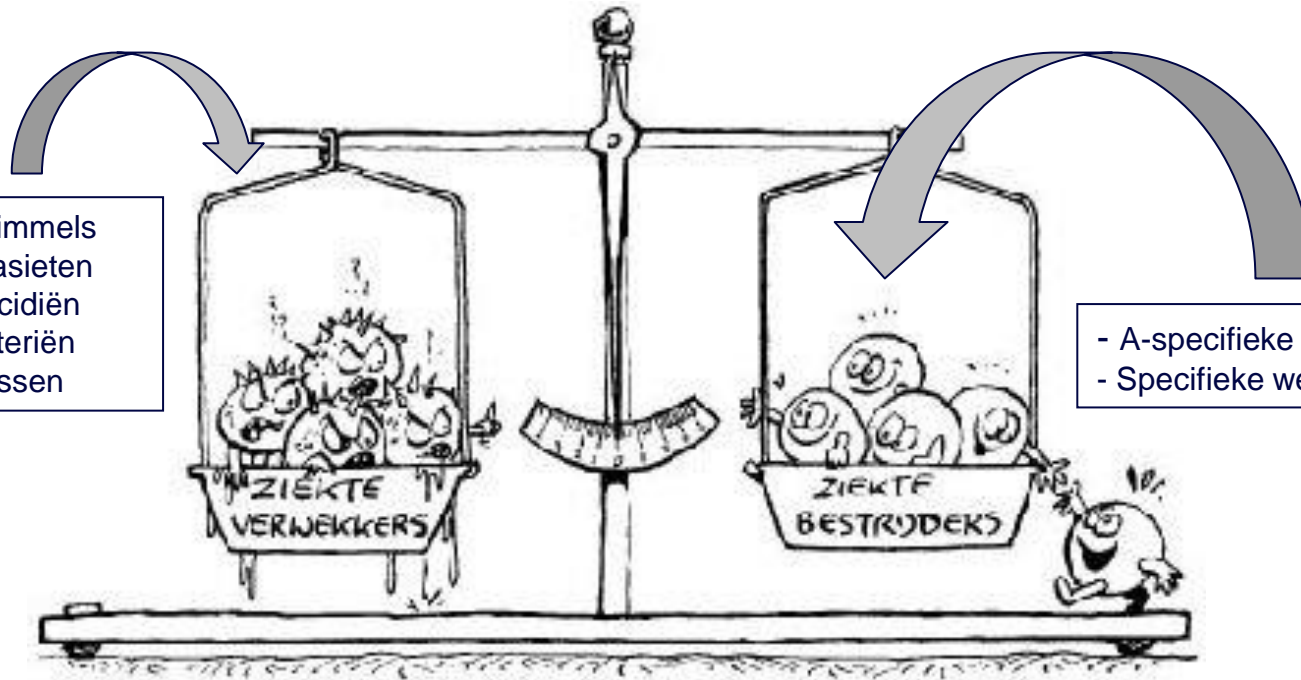
OOVV 42

Gezondheid op de weegschaal

- Schimmels
- Parasieten
- Coccidiën
- Bacteriën
- Virussen

- A-specifieke weerstand
- Specifieke weerstand

Vormen van afweer

➤ A-specifieke afweer

- Fysieke drempels
- Bepaalde cellen

➤ Specifieke afweer

- Vorming antistoffen
- Cellen die kiemen afbreken

A-specifieke afweer

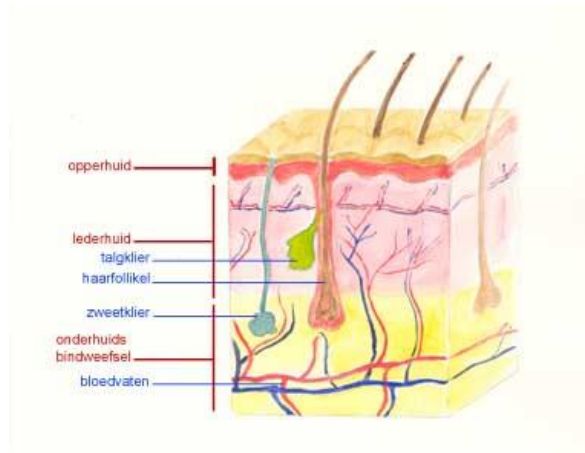
Fysieke drempels: Alle drempels die het lichaam biedt o.a.:

- huid,
- slijmvlies,
- maagzuur,
- trilharen in luchtwegen

De eerste verdedigingslinie: specifiek

- Huid: dikke laag huidcellen waar ziektekiemen moeilijk door heen dringen.

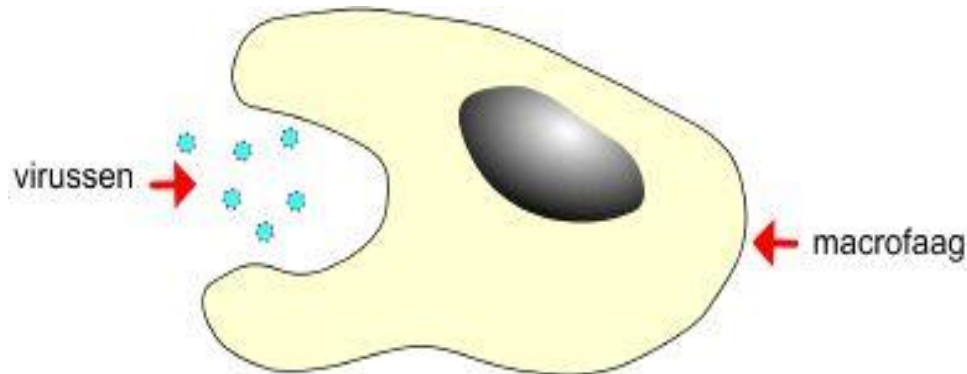

- Slijmvliezen (neus-, keel-, en mondholte, luchtpijp, longen, maag en darmen). Slijmvliezen zijn minder sterk dan de huid, maar wordt versterkt door een laagje slijm.

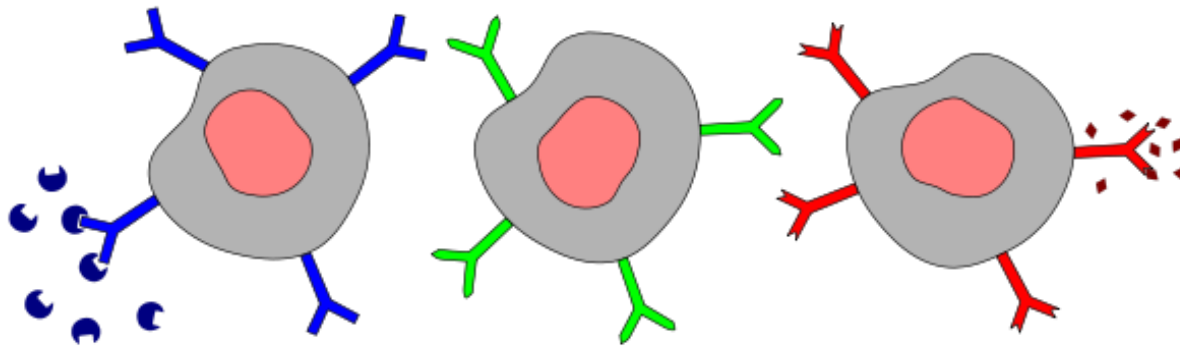
A-specifieke afweer: bepaalde cellen

- Die kiemen kunnen vernietigen
- Die kiemen kunnen binden en deze ergens anders heen kunnen brengen waar ze vernietigd kunnen worden

Begrippen:

- Immunititeit = weerstand
- Antigenen = lichaamsvreemde stoffen (ziektekiemen)
- Antistoffen of antilichamen = lichaamseigen stoffen als reactie op antigenen

Specifieke afweer: gericht tegen bepaalde ziektekiemen

➤ **Antistoffen:**

- Specifieke cellen die leiden tot vorming van antistoffen (humorale afweer)

➤ **Cellen die kiemen afbreken:**

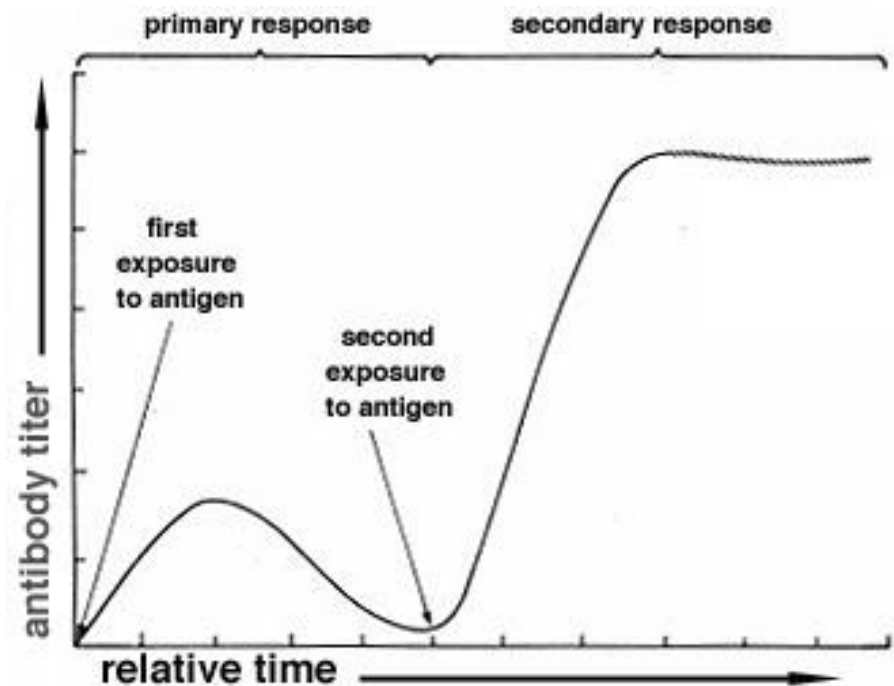
- Specifieke cellen die leiden tot afbraak van cellen waar kiemen in/aan zitten (celgebonden afweer)

Opbouw van antistoffen

- Kiem die in aanraking komt met specifieke afweer kan cellen aanzetten tot productie van antistoffen
- 1^e kennismaking leidt tot kleine toename in antistoffen
- 2^e kennismaking met dezelfde kiem leidt tot grote toename in antistoffen

Vaccineren

“Het nabootsen van een infectie zonder dat het dier daar klinische verschijnselen (ziekte) van krijgt en met opbouw van een ‘geheugen”

Doel van vaccineren:

- **Bescherming van:**
  - Het dier zelf (vlekziekte, mycoplasma, APP)
  - Ongeboren vrucht(en) (Parvo/ PRRSv)
  - Nakomelingen → biest (maternale immuniteit) (E. coli, Clostridium)
    - Heeft alleen zin als big biest opneemt!!!

- **Verminderen uitscheiding kiemen**

Soorten vaccins

- 'Levend' vaccin: Zwakkere varianten van de kiem met eenzelfde afweeropwekkend vermogen hebben zich op cellen in een laboratorium vermenigvuldigd
- 'Dood' (geïnactiveerd) vaccin: Groei van kiemen op cellen in een laboratorium en daarna afdoden

‘Levende vaccins’

- **Voordelen:**

- Bootst natuur beste na
- Wekt zeer goede immuniteit op
- Goedkoop en efficiënt

- **Nadelen:**

- Verzwakte kiem is niet stabiel
- Kort van tevoren aanmaken
- Cellen schoon?

‘Dode vaccins’

- **Voordelen:**

- Veilig

- **Nadelen:**

- Duurder

- Minder efficiënt (hulpstoffen nodig)

Adjuvans

Hulpstof zorgt voor betere afweer van het dier door:

- De kiem beter aan afweercellen aan te bieden
- De gastheer te helpen bij de opbouw van de afweer

